

Arjessa mukana

HÄMEENLINNAN KAUPUNGIN ASUKASLEHTI | 1 / 2024



*385-vuotias
Hämeenlinna juhli*

s. 4

*Kaavoituskatsaus
2024*

s. 10

*Hämeenlinna liikuttaa
nuoria*

s. 14



Sisällys

385 vuotta kaupunkielämää	3
385-vuotias Hämeenlinna juhli	4
Hämeenlinna kiinnostaa	6
Kohti hiilineutraalia ja resurssiviisasta Hämeenlinnaa	8
Kuinka Hämeenlinna kehittyy vuonna 2024	9
Kaavoituskatsaus	10
Muistithan kouluun ilmoittautumisen	12
Pieniä hetkiä pitkin päivää	14
Voi hyvin ja harrasta monipuolisesti koulupäivien yhteydessä	15
Ämyrock soi ensi kesänä	16
Muistatko miltä Hämeenlinna näytti ennen	17
Huolta uusien nikotiinituotteiden rantautumisesta Hämeenlinnaan	18
Työllistä nuori kesätyösetelillä	19
Tärkeät yhteystiedot	20

HYPPÄÄ POIS TUTULTA POLULTA JA LÄHDE CITYSPOTTING-KAUPUNKISEIKKAILULLE

Hämeenlinnan kaupunki on hankkinut juhluvuotensa kunniaksi Cityspotting-löytöretkiä Hämeenlinnaan. Cityspotting toimii puhelimesta ja se tarjoaa vähintään 60 erilaista kohdetta luontoa, kulttuuria, liikuntaa, historiaa ja paikallistietämystä Hämeenlinnasta.

Kun avaat Cityspottingin mobiililaitteellasi, näet kartalla kohteita eli spotteja. Spotilla avautuva video ja muu sisältö liittyy juuri kyseiseen paikkaan.

Mikäli olet valmis lähtemään seikkailuun ja jakamaan omat kokemuksesi, ilmoittaudu mukaan Cityspotting-löytöretkeilijäksi. Tehdään yhdessä 385-vuotiaista, rakasta kotikaupunkiamme Hämeenlinnaa tunnetuksi!

Lue lisää www.hameenlinna.fi/cityspotting

ASUKASLEHDEN JAKELU

Kaupungin asukaslehteä ei enää postiteta koteihin. Lehti on jaossa kirjastoissa, palvelupiste Kastellisassa, terveysasemilla, kaupoissa, matkailukohteissa ja ikäihmisten asumisyksiköissä. Seuraava lehti ilmestyy kesäkuussa 2024.

Lehti on myös aina luettavissa osoitteessa www.hameenlinna.fi/asukaslehti

Tavoittiko tämä lehti sinut? Voit antaa palautetta jakelusta: viestinta@hameenlinna.fi

SEURAA SOMESSA

[f](#) Hämeenlinnan kaupunki [X](#) @HMLkaupunki
[@hameenlinnankaupunki](#) [in](#) Hämeenlinnan kaupunki
 - The City of Hämeenlinna

ARJESSA MUKANA ON HÄMEENLINNAN KAUPUNGIN JULKAISEMA ASUKASLEHTI, JOKA ILMESTYY VUOSITTAIN 3 KERTAA

JULKAISIJA

Hämeenlinnan kaupunki
 Wetterhoffinkatu 2
 13100 Hämeenlinna
viestinta@hameenlinna.fi

VASTAAVA TOIMITTAJA
 Mia Hällström

TAITTO
 Miika Kangasniemi

PAINOPAIKKA
 Forssan Kirjapaino Oy

PAINOS
 11 500

JAKELIJA
 Jakelujuniorit oy

E-JULKAISU
www.hameenlinna.fi/asukaslehti

KANNEN KUVA
 Miika Kangasniemi

ISSN-L 1796-2501
 ISSN 1796-2501 (painettu)
 ISSN 2323-4512 (verkkojulkaisu)

Arjessa mukana –asukaslehden päästöt on kompensoitu täysimääräisesti VCS-sertifioitulla (verra.org) metsien suojelehankkeella.



385 VUOTTA KAUPUNKIELÄMÄÄ

teksti **Olli-Poika Parviainen**
 kuva **Miika Kangasniemi**

Hämeenlinnan kaupunki viettää 385-vuotisjuhluvuottaan. Alueemme kulttuurin ja asutuksen historia ulottuu tietenkin paljon kauemmas, mistä esimerkiksi Linna meitä päivittäin muistuttaa. Suomen vanhin sisämaakaupunki tarjoaa viihtyisyyttä ja sujuvaa arkea yhä uusille sukupolville.

Viimeiset vuodet ovat olleet yleisesti haasteellisia, mutta Hämeenlinna on kuitenkin kehittynyt suotuisasti. Esimerkiksi kaupungin asukasluku on ollut hienoisessa kasvussa jo useamman vuoden. Vuonna 2023 väestönkasvu oli nettona noin 260 henkilöä. Samaan aikaan koko Suomi kamppailee lasten määrän vähenemisen kanssa. Hämeenlinna on tehnyt tietoisien päätösten pitää kiinni lapsiystävällisyyden edistämisestä: pidämme kouluverkon niin monipuolisena kuin voimme ja satsaamme voimakkaasti liikuntamahdollisuuksiin. Hämeenlinnan yleisiä valtteja ovat esimerkiksi turvallisuus, palvelujen läheisyys ja arjen helppous.

Hämeenlinna on myös kivunnut tasaisesti ylöspäin erilaisissa vetovoimaa ja elinvoimaa koskevissa tutkimuksissa. Yhteisössämme käydäänkin paljon aktiivista keskustelua siitä, miten voisimme olla edelleen houkuttelevampi kohde ihmisille vierailuun ja asua, ja yrityksille sijoittua. Tämä on arvokasta.

Yleistä tunnettuuttamme voimme edelleen kasvattaa. Tärkeää on myös se, miten me asukkaat itse kotikaupungistamme puhumme. Tavallaan jokainen meistä on Hä-



meenlinnan lähettiläs, sillä Hämeenlinna olemme me. Esimerkiksi matkailun edistämiseen liittyy myös se, millainen asumiskaupunki Hämeenlinna on.

Kaupunki myös kansainvälistyy. Näissä kysymyksissä erityisesti ammattikorkeakoulullamme on suuri merkitys. HAMK saakin voimakkaasti kansainvälisyyteen. Työvoiman saatavuuden parantamiseksi teemme paitsi täsmätoimia, myös esimerkiksi kaavoitamme lisää. Myös vanhoille kiinteistöillemme on löydettävä käyttöä tai jatkojalostusta, ja keskustan kehittämistä on tehtävä hartiavoimin suhdanteesta huolimatta.

Sijaintimme suurimpien keskusten välissä on tunnetusti loistava mahdollisuus, mutta samalla se haastaa meitä tilanteessa, jossa kaupungistuminen tuntuu vain kiihtyvän. Viisautta onkin pyrkiä erottautumaan sen sijaan, että kopioisimme. Voimme tarjota yksinkertaisesti hyvää elämää. Pidetään siitä kiinni ja ollaan rohkeasti juuri sellaisia kuin olemme.

Olli-Poika Parviainen
 kaupunginjohtaja



Hämeenlinnan kaupungin hallituksen pj. Jarri Koskinen tiputti pelin aloituskiekon.

385-VUOTIAS HÄMEENLINNA JUHLI

teksti **Mari Ampuja-Valaja**
kuvat **Miika Kangasniemi, Eelis Raatikainen**

Pietari Brahen 19.1.1639 perustama Hämeenlinnan kaupunki juhli tammikuussa 385-vuotissyntymäpäiväänsä. Mukaan Suomen vanhimman sisämaakaupungin synttärjuhliin toivotettiin tervetulleiksi koko kaupunki ja sen asukkaat. Tammikuisten syntymäpäivien pääyhteistyökumppanina oli tällä kertaa Hämeenlinnan Pallokerho, HPK.

– Halusimme tehdä kaupungin syntymäpäivästä meidän kaikkien yhteisen hyvän mielen juhlan. HPK on tärkeä osa hämeenlinnalaisuutta ja siksi oli ilo toteuttaa tämä syntymäpäivä yhteistyössä heidän kanssaan, kertoo kaupunginjohtaja **Olli-Poika Parviainen**.

TARINOITA JA ONNITTELUKORTTEJA

Syntymäpäivänsä kunniaksi kaupunki arpoi 385 lippua 19.1. pelattuun HPK-Kärpät

-jääkiekkopeliin. Arvontaan oli mahdollisuus osallistua muun muassa kaupungin sosiaalisen median kanavissa julkaistuissa joulukalentereissa.



Hämeenlinnassa Härkätie kohtaa maamme vanhimman rautatien. Luonto kohtaa kaupungin. Historia kohtaa nykyhetken.

– **Sofia, Hämeenlinnan yhteiskoulu (HYK) 9A**

Pyysimme kaupunkilaisia myös jättämään oman syntymäpäivätervehdyksensä 385-vuotiaalle kotikaupungilleen. Korttitervehdyksiä oli mahdollisuus piirtää tai kirjoittaa joulukuun ajan kirjastoissa, Hämeenlinnan kaupungin museokohteissa, uimahalleilla sekä kaupungintalo Wetterillä. Tervehdyksiä vastaanotettiin 240 kap-

paletta, ja näitä ripotellaan vuoden mittaan kaikkien iloksi kaupungin sosiaalisen median kanavissa.

Haastoinme mukaan myös hämeenlinnalaiset ysiluokkalaiset kirjoittamaan omasta kotikaupungistaan 385 merkin tarinan. Haasteeseen osallistuneiden kesken arvottiin lippuja syntymäpäivän jääkiekkopeliin.

HYVÄÄ SYNTYMÄPÄIVÄÄ SINULLE RAKKAIN!

Syntymäpäivän pääjuhlaa vietettiin Rinkelinmäellä jääkiekko-ottelussa. Juhlaotelu käynnistyi onnittelulaululla, jonka sävelistä vastasivat Hämeenlinna-Vanajan lasten ja nuorten kuoro. Mukana menossa oli myös Hämeenlinnan Uuden Kesäteatterin johtaja **Otto Kanerva**.

Pelin ensimmäisellä erätoulla jaettiin **Miikka J. Anttilan** ja **Miia Raussin** johdolla Hämeenlinnan kaupungin perinteiset kulttuuri- ja liikuntapalkinnot, Hämeen-

Syntymäpäiväsankari sai runsaasti korttitervehdyksiä.

linna-Seuran Vuoden kotiseututeko -palkinto ja uutena Hämeenlinnan kaupungin Hyvin sanottu -palkinto.

Vuoden 2024 kulttuuripalkinto ojennettiin kirjailija **Juha-Pekka Koskiselle** sekä liikuntapalkinto Hämeenlinnan Tarmo ry:lle. Ensimmäistä kertaa jaettavan Hyvin sanottu -kunniakirjan vastaanottivat kaupunginvaltuutettu **Sari Rautio** ja Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kirkkoherra **Kimmo Reinikainen**. Hämeenlinna-Seuran Vuoden kotiseututeko 2024 -huomionosoituksen sai **Petri Yrjö-Koskinen**.

HISTORIAN HAVINAA JA AARTEITA AIKAKAPSELIIN

Hämeenlinnan taidemuseo ja Hämeenlinnan kaupunginmuseon kohteet Museo Skogster, Palanderin talo ja Sibeliuksen syntymäkotia juhlistivat kaupungin perustamispäivää pidennetyin aukioloajoin sekä maksuttomalla sisäänpääsillä. Hämeenlinnan taidemuseo tarjosi päivän aikana myös maksuttomat yleisöopastukset **Camilla Vuorenmaan** *Joustava sydän* -näytelyyn ja **Suomen Puupiirtäjien Seura 10 vuotta** -näyttelyyn.

Hämeenlinnan kirjastot tarjosivat syntymäpäiväviikolla monipuolista ohjelmaa. Perinteiset synttärakahvit olivat tarjolla Hauhon, Lammin ja Rengon kirjastoissa. Viikon vetonaulana oli arkeologi, tietokirjailija **Ilari Aallon** luento, joka tarjosi mie-



lenkiintöisen aikamatkan Hämeenlinnan arkeologiseen historiaan. Pääkirjaston tuotteita, istuintyyny, portaat ja lehterit täyttyivät viimeistä paikkaa myöten.

Kaupunkilaiset kävivät Hämeenlinnan kirjastoissa jättämässä viestejä viidentoista vuoden päähän aikakapseliin, joka avataan Hämeenlinnan kaupungin 400-vuotispäivänä 19.1.2039.

Hämeenlinnan pääkirjastossa oli kahden viikon ajan kaikille avoin viestiseinä, johon sai askarrella kirjastossa oman piirustuksen tai kirjoituksen kaikkien iloksi. Viesteissä esitettiin toiveita tulevaisuuteen, visioitiin tulevaisuuden Hämeenlinnaa ja kirjastoa sekä kerrottiin tämän hetken ar-



Margit Stenhammar (kuvassa vas.) ja **Seija Shemeikka** kirjaston aikakapselin kanssa.

jesta, mieliasioista ja harrastuksista.

– Aikakapseliin sai jättää myös täysin salaisia viestejä. Paljastamme sen verran, että ennen kapselin sinetöimistä kapselista kurtisti nippu suljettuja kirjekuoria ja viestirullia, itsetehtyjä kortteja, leluja, yhdet alumiiniin käärityt terveiset, virkattu yllätys sekä Hämeenlinnan kaupunginkirjaston oma tieto- ja kuvapaketti vuodelta 2024, kertoo informaattikko **Erika Kallinen**.

Aikakapselia säilytetään arkisto-olosuhteissa pääkirjaston käsikirjaston varastossa, Holvissa. Se on luetteloitu kirjaston koelmiin, jotta tulevat työntekijät löytäisivät sen ja voivat juhlaillisin menoin avata aikakapselin, kun Hämeenlinna täyttää 400 vuotta.

Syntymäpäivän jääkiekkopelissä jaettiin mm. perinteiset kulttuuri- ja liikuntapalkinnot





HÄMEENLINNNA KIINNOSTAA

Hämeenlinnan kaupunki oli mukana Matkamessuilla Helsingin Messukeskuksessa 19.–21.1.2024.

**teksti Tanja Mäki-Kulmala
kuvat Outi Mertamo,
Annamaria Laine**

Lähes kaikki tuntevat upean keskiaikaisen Hämeen linnan sekä kansallismaisemistaan kuuluisan Aulangon, mutta mitä muuta Hämeenlinnasta tiedetään matkailijoiden keskuudessa?

Matkamessuilla Hämeenlinnaa haluttiin nostaa esiin monipuolisena matkailukaupunkina. Kärkikohteiden lisäksi esittelyssä oli kymmenittäin muita houkuttelevia käyntikohteita sekä kulttuuritarjontaa, kuten museoita näyttelyineen ja erilaisia kulttuuritapahtumia.

Messukävijöillä oli mahdollisuus pysähtyä yksittäisten kohteiden äärelle, kuulla niistä lisää ja koota kuvallisista kohdekorteista itselleen yksilöllinen matkaopas kevään ja kesän lomien silmällä pitäen.

Hauska matka-automaatti puolestaan "analysoi" käyttäjän kädestä tälle sopivan kohteen Hämeenlinnasta. Matka-automaattista löytyi monille uusia, yllättäviäkin kohteita ja lausahdus "Ai, tällaistaikin Hämeenlinnasta löytyy!" kuultiin moneen kertaan. Huomiota herättävä matka-automaatti keräsi väkeä ympärilleen läpi viikonlopun ja sai aikaan runsaasti jutunjuurta Hämeenlinnasta. Aito kiinnostus Hämeenlinnaa kohtaan oli osastolla vahvasti aistittavissa!

Hämeenlinna erottui edukseen myös visuaalisesti näyttävällä messuosastolla, josta kaupunkimme tunnusvärit oranssi ja tummansininen loistivat kauempanakin kulkevien messukävijöiden silmiin. Osaston suunnitteli hämeenlinnalainen Muotoilu-toimisto Siltanen & Sandberg.

HÄMEENLINNAN KIINNOSTAA MYÖS KANSAINVÄLISESTI

Viime vuosina Hämeenlinnan markkinoinnissa on satsattu matkailijoiden tavoitteluun erityisesti digitaalisten kanavien kautta. Osallistuminen kuluttajille suunnatuille messupäiville pitkän tauon jälkeen oli kohtuullista, jolla haluttiin kartoittaa ajatuksia Hämeenlinnan kiinnostavuuteen liittyen.

Aiempiä vuosina Hämeenlinna on ollut aktiivisesti mukana matkamessujen ammattilaispäivillä, joissa tapaamislistalla ovat olleet erityisesti Japanin ja Keski-Euroopan saksankielisten maiden matkanjärjestäjät. Tänäkin vuonna Linnan Kehityksen matkailuasiantuntija **Outi Mertamon** ja matkailukoordinaattori **Annamaria Laineen** kalenterit täyttyivät kymmenistä tapaamisista sekä kotimaisten että kansainvälisten matkanjärjestäjien kanssa.

Itse messuosastolla oli läpi viikonlopun tavoitettavissa kaupungin edustajia aina elinvoimajohtajaa myöten.

– Pidimme tärkeänä osallistua muutaman välivuoden jälkeen taas matkamessuille omalla osastolla. Tavoitteenamme oli tuoda Hämeenlinnaa esiin houkuttelevana matkailukaupunkina, jossa on poikkeuksellisen paljon hyviä kohteita, kertoo Hämeenlinnan elinvoimajohtaja **Niklas Lähteenmäki**.

– Hämeenlinnassa on myös loputon määrä tarinoita, joita ei tarvitse keksiä. Keskustellessani kävijöiden kanssa messuilla huomasin, että monella oli oma, historiaa rikastava tarina Hämeenlinnasta. Näitä kohteita ja tarinoita toivomme hämeenlinnaistenkin tuovan esiin positiivisessa mielessä kotikaupungistaan puhuessaan.



HÄMEENLINNALAINEN, MITEN HYVIN TUNNET POIMINNAT MATKA-AUTOMAATTIN KOHTEISTA?

Joskus oma kotikaupunki saattaa yllättää vierailukohteilla, joita et tiennyt olevan olemassakaan. Leikkaa tästä kotiseutumatkailun muistilista vuodelle 2024 ja lähde yksin tai yhdessä kiertämään Hä-

meenlinnan kohteita, joissa et ole aiemmin käynyt. Lista toimii hyvänä vinkkilistana myös reissua Hämeenlinnaan suunnittelevalle sukulaiselle tai tuttavalle!

Ota talteen

- | | |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> Aulangon puistometsä & ruusupaviljonki | <input type="checkbox"/> Kantolan muraali |
| <input type="checkbox"/> Aulanko Outdoors – välinevuokraamo | <input type="checkbox"/> Kapakanmäki |
| <input type="checkbox"/> Camilla Vuorenmaa, Joustava sydän, Taidemuseo 20.10.2023–21.4.2024 | <input type="checkbox"/> Kultasuklaa |
| <input type="checkbox"/> Elämältä kaiken sain, Hämeenlinnan uusi kesäteatteri | <input type="checkbox"/> Lammin keskiaikainen kirkko |
| <input type="checkbox"/> Flowpark Ahvenisto | <input type="checkbox"/> Linna Jazz 26.-28.7.2024 |
| <input type="checkbox"/> Hanssin-Jukka | <input type="checkbox"/> Museo Militaria |
| <input type="checkbox"/> Hauhon keskiaikainen kirkko | <input type="checkbox"/> Naivistit Iittalassa, Naivismin kesänäyttely 20.5.-1.9.2024 |
| <input type="checkbox"/> Hauhon Wanha raitti | <input type="checkbox"/> Palanderin talo |
| <input type="checkbox"/> Heinisuo | <input type="checkbox"/> Porkkalan kartano ja puutarhamyymälä |
| <input type="checkbox"/> Heljä Liukko-Sundström – Kotimme keramiikkataiteilija, Museo Skogster, 27.10.2023 – 30.09.2024 | <input type="checkbox"/> Rengon pyhän Jaakon kirkko |
| <input type="checkbox"/> Hippalot, Verkatehdas | <input type="checkbox"/> Ronja ryövärintytär, Hämeenlinnan teatteri |
| <input type="checkbox"/> Historic Race, Ahveniston moottorirata | <input type="checkbox"/> Sibeliuksen syntymäkoti |
| <input type="checkbox"/> Hugopark Aulanko | <input type="checkbox"/> Tawastia Truck weekend, Ahveniston moottorirata |
| <input type="checkbox"/> Hämeen keskiaikafestivaalit | <input type="checkbox"/> Tuuloksen kirkko |
| <input type="checkbox"/> Härkätien kynttilä | <input type="checkbox"/> Tuulosrievä |
| <input type="checkbox"/> Iittalan lasitehdas ja lasimuseo | <input type="checkbox"/> Vanaja Wake - vesiturheilupuisto |
| | <input type="checkbox"/> Vanajaveden rantareitti |
| | <input type="checkbox"/> Vankila 2.5-30.9.2024 |
| | <input type="checkbox"/> Vihavuosi |
| | <input type="checkbox"/> Viihdekeskus Hampton |
| | <input type="checkbox"/> Wetterhoffin talo |

KOHTI HIILINEUTRAALIA JA RESURSSIVIISASTA HÄMEENLINNAA

Hämeenlinna tähtää hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä. Hiilineutraalius tarkoittaa, että kaupunki tuottaa ilmastopäästöjä saman verran kuin mitä se pystyy hiilinieluihin sitomaan. Hämeenlinnassa ilmastotyö on edistynyt erityisesti energia-asioissa.

teksti **Hilja Kurkinen**
kuva **Miika Kangasniemi**

Hämeenlinnan energiasektorilla on otettu harppauksia kohti hiilineutraalisuutta. Kuntien energiatehokkuussopimusta eli KETS:ä on työstetty kaupungissa vuodesta 2019. KETS:n myötä Hämeenlinnassa on tehty lukuisia energiansäästö- ja energiatehokkuuden toimenpiteitä.

Rakennusten erillislämmitys, eli öljy- ja maakaasulämmitys, tuottaa huomattavan osuuden kaupungin energiankulutuksesta ja kasvihuonekaasupäästöistä. Hämeenlinnan kaupungin energia-asiantuntija **Jenni Ukkonen** mainitsee, että ongelmaan on kaupungin toimesta jo tartuttu.

– Yhtenä ilmaston kannalta suurimpina toteutettavina toimenpiteinä ovat läm-

mitystapamuutokset, joissa maakaasu- ja öljylämmityskohteita on korvattu maalämmöllä. Myös peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeissa on saavutettu hyviä tuloksia, esimerkiksi uudisrakennusten energiatehokkuusluvussa on päästy huomattavasti minimivaatimusta paremmalle tasolle, Ukkonen kertoo.

KATUVALAISIMET ENERGIATEHOKKAIKSI

Parasta aikaa kaupungissa vaihdetaan katuväläisimet energiatehokkaiksi led-valaisimiksi ja hyödynnetään lämpöpumppuja kiinteistöissä.

Myös kaupungin tytäryhteisöt ovat mukana energiansäästöissä: esimerkiksi Verka-tehtaalla julkisivuväläistystä on rajoitettu yöaikaan ja ikkunoihin on asennettu aurin-

kosuojakalvoja, jotka sekä parantavat energiatehokkuutta että vähentävät kuumuutta porottavina kesäpäivinä.

Tänä vuonna toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus jatkuu. Ukkosen mukaan kaupunki on KETS:s-

sä tavoitteen mukaisessa aikataulussa, ja panostamalla vielä seuraavat kaksi vuotta kaupungin mahdollista saavuttaa 7,5 % säästötavoite vuoteen 2025 mennessä.

Energiansäästötoimenpiteiden ja päästötömän energian hyödyntäminen näkyy energiankäytön hiilidioksidipäästöissä, jotka ovat kääntyneet onnistuneesti laskuun.

Myös asukkaat voivat osallistua kaupungin ilmastotyöhön. Alentamalla asunnon lämpötilaa yhdellä asteella saavutetaan jo 5% energiansäästö. Kodin lämpötilaa voi huoletta laskea muutamalla asteella, kun asunto on tyhjiällä esimerkiksi lomareissujen aikana. Lämmitysenergian kulutusta voi puolestaan hillitä esimerkiksi tiivistämällä ovia ja ikkunoita valitsemalla sopivan tiivistepaksuuden. Lämmitystapamuoto kannattaa vaihtaa öljystä ja maakaasusta kestävämpiin muotoihin, kuten maalämpöön pohjavesialueen ulkopuolella. Energiansäästötoimenpiteet näkyvät positiivisesti myös kukkarossa, kun säästötoimenpiteet tuovat taloudellista hyötyä.

– Ekokumppanit toimivat Kanta-Hämeessä kuluttajien, taloyhtiöiden ja yritysten energianeuvonnassa. Heiltä voi kysyä apua esimerkiksi Ukkonen vinkkaa.

KUINKA HÄMEENLINNA KEHITTYY VUONNA 2024?

Kaavoituskatsaus sisältää kuvauksen maakuntakaavoituksen tilanteesta, kunnan vireillä olevista yleis- ja asemakaavoista sekä muista maankäytön suunnitelmista, kuten erilaisista kehittämishankkeista.

teksti **Tiina Manninen** kuva **Miika Kangasniemi**



YLEISKAAVOITUS JA -SUUNNITTELU

Alkuvuodesta 2024 käynnistyy Yleiskaava 2050 -työn osallistumis- ja arviointisuunnitelman laadinta. Lisäksi yleiskaavatyön pohjaksi käynnistetään tarvittavia selvitystöitä.

Keskustavision uudistaminen aloitettiin vuoden 2021 lopulla keskustan kaupan palveluverkon päivitystyöllä. Vuoden 2023 syksyllä valmistui keskustavisioon liittyvä Hämeenlinnan keskustan liikenneselvitys. Keskustavision 2040 valmistuu vuoden 2024 aikana.

ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavoituksen osalta katsauksessa kuvataan hankkeet, jotka ovat vahvistuneet edellisen vuoden aikana sekä käynnissä ja käynnistymässä olevat hankkeet.

Asuntorakentamisen painopiste siirtyy vähitellen lähemmäksi ydinkeskustaa ja Hämeensaarta.

Olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämistä on tehty ruutukaavakeskustassa ja työ jatkuu edelleen.

Uusien pääasiassa omakotitaloalueiden asemakaavoitustyö jatkuu mm. Mettolasassa, Miemalassa sekä Alilaurilassa, jonka kaava pyritään saamaan lainvoimaiseksi kevään 2024 aikana. Uutena asumisen suunnittelukohteena tulee olemaan Poltinahon alue.

Palvelutoiminnoille syntyy laajenemistilaa mm. Hämeensaarella. Tulevaisuudessa tilaa vaativan kaupan alue tulee laajenemaan mm. Kirstulaan ja myöhemmin Radanvarteen keskustan itäpuolelle sekä

Harvialantien varteen. Moreenin suunnitellun eritasoliittymän myötä elinkeinotoiminnan painopiste siirtyy etelämmäksi yhdistyen Janakkalan Rastikankaan elinkeinoalueen kanssa.

More-alueen kasvu jatkuu tuotanto-, logistiikka- ja pienyritysrakentamisessa. Elinkeinoalueista asemakaavoitusta edistetään Kiltin alueella ja hankelähtöisesti muilla alueilla.

Vuoden 2024 kaavoituskatsauksen vireille tulevien kohteiden hyväksyminen on samalla kaavoituspäätös katsauksessa olevien kohteiden osalta.

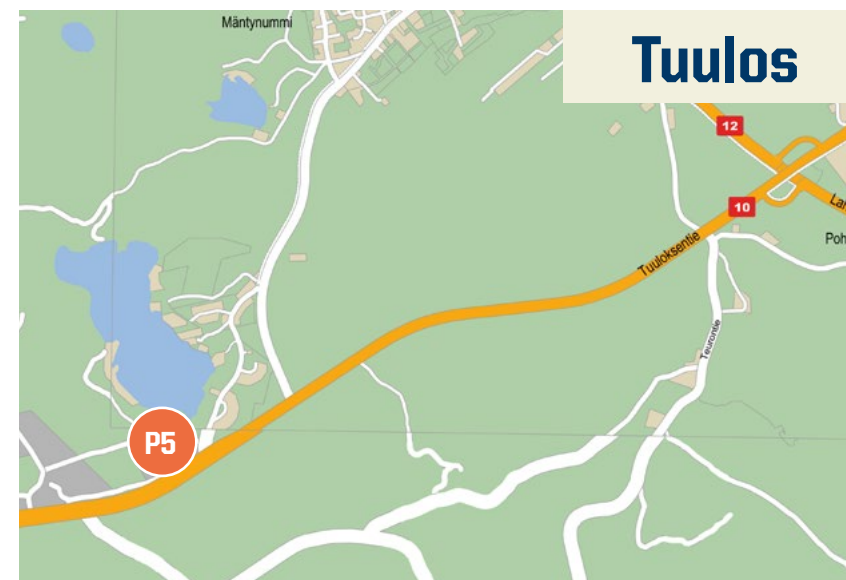
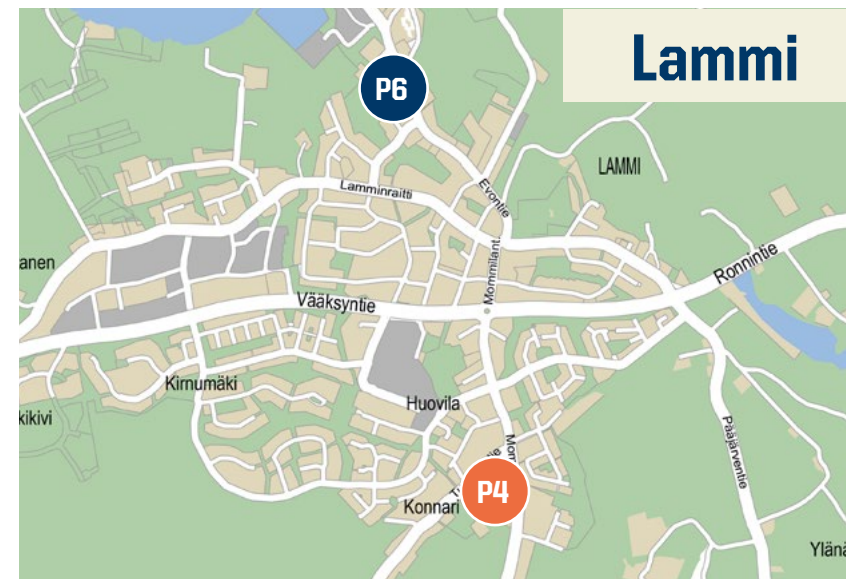
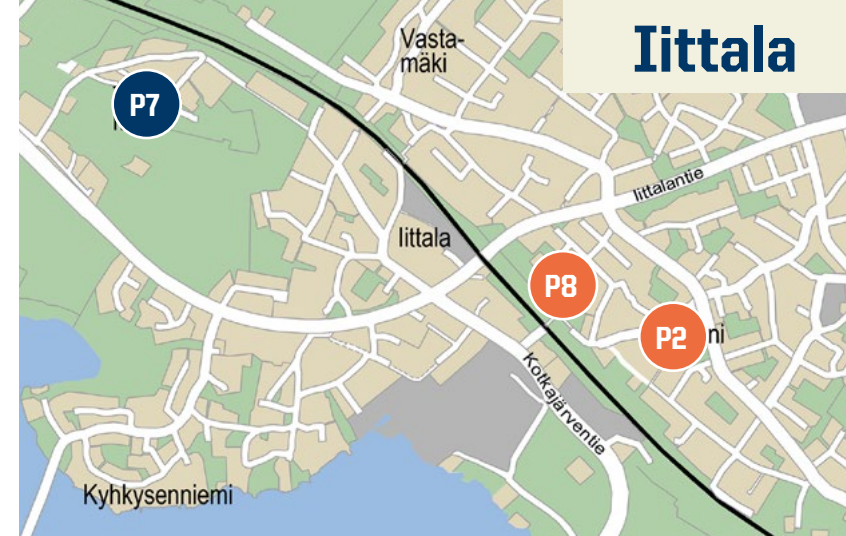
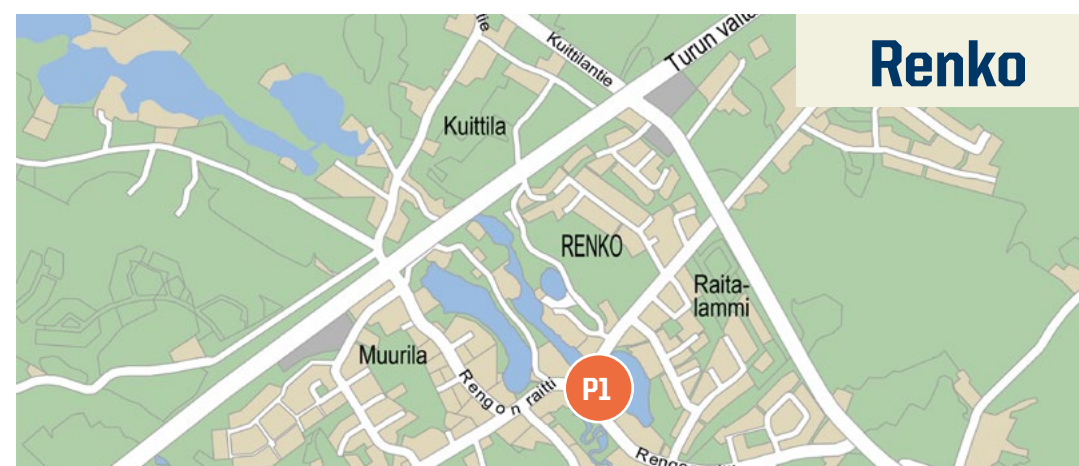
Lue kaavoituskatsaus kokonaisuudessaan ja tutustu kohteisiin osoitteessa:

www.hameenlinna.fi/kaavoitus

Hämeenlinnan katuväläiset vaihdetaan vähitellen energiatehokkaiksi led-valaisimiksi.



Kaavoituskatsaus 2024



- Vireillä
- Tuleva

C=Keskusta
E=Elinkeinoalueet
A=Asuminen
Y=Yleiset palvelut
P=Pitäjät

KAAVOITUSKOHTEET

C1 Raatihuoneenkadun virastotalot
C2 Fredrika-talon kortteli 12 ja kortteli 13
C3 Poltinahon alue
C4 Linnanpuisto ja Karnaalinpuisto
C5 Rauhankatu 14, Keskussrk.talo

E1 Moreeni, kortt. 106 ja 107
E2 Kiltin alue ja Mäkelän yritysalue
E3 Etran laajennus, Moreeni
E4 Kirstulan kartano
E5 Liikekatu 2
E6 Sotkanranta, Kantola

A1 Sairio
A2 Miemalan pientaloalue
A3 Alilaurilan pienet pientalotontit
A4 Mettolan pientaloalue
A5 Vanajantie 7
A6 Sammontorppa
A7 Lukkarinkuja
A8 Hevosmiehentie
A9 Kikaristonkatu
A10 Aulangonniemi
A11 Kappolan alue

Y1 Lahdensivuntien vanha kampus
Y2 Birger Jaarlin katu 33
Y3 Vuorentaan koulu

P1 Kappelitie, Renko
P2 Nuhalan vanhan koulun alue
P3 Hauhon keskusta, Punnamäki
P4 Lammin Konnarin koulun alue
P5 Lakeissuontie, kortt. 155 ja 157
P6 Evontie 20
P7 Turkinmäki, Iittala
P8 Iittalan vanhan meijerin alue

Koko kaavoituskatsaus verkossa:
www.hameenlinna.fi/kaavoitus



Eveliina Honkajuuri-Salokannaksella ja Risto Kolmosella riittää työtä oppilassijoitusten kanssa ympäri lukuvuoden.

MUISTITHAN KOULUUN ILMOITTAUTUMISEN

Unohtuiko, että 1. tai 7. luokalla aloittava lapsi ilmoitetaan kouluun viimeistään 15.1.? Ei hätää. Koulupaikka osoitetaan lähikouluun, vaikka et vielä olisikaan tehnyt ilmoittautumista. Ensimmäiselle luokalle on tämän hetken tiedon mukaan tulossa 638 oppilasta ja 7. luokalle siirtyä 733 oppilasta.

teksti Tiina Vahtokari
kuva Miika Kangasniemi

Jos kouluun ilmoittautuminen jäi tekemättä, täytä sähköinen oppilaspaikehakemus, joka löytyy osoitteesta hameenlinna.inschool.fi. Jos sähköinen ilmoittautuminen ei onnistu, saa paperihakemuksen palvelupiste Kastellista.

– Vielä kaksi vuotta sitten lähetimme ope-

tuspalvelujen hallinnosta kaikki oppilaspaikehakemukset kirjeitse. Nyt näitä kirjeilmoituksia lähtee meiltä enää vain muutama, toteaa opetuspalveluiden suunnittelija **Risto Kolmonen**.

Pääsääntöisesti oppilaspaikehakemusten 1. ja 7. luokalle on selvillä viimeistään huhtikuun loppuun mennessä. Toki muutoshakemuksia eri syistä tulee ja niitä käsitellään koko lukuvuoden ajan, yhteensä noin 400–500

kappaletta. Erityisen tuen oppilaita koskevia hakemuksia ja muutoksia käsitellään koko lukuvuoden.

1. luokalle ilmoittautuneiden osalta Hämeenlinnan kaupungin alue muodostaa yhden oppilaaksiottoalueen, jonka sisällä lähikoulu ensimmäiselle luokalle osoitetaan.

7. luokalle ilmoittautuneiden osalta käytetään alueellista periaatetta, jossa pitäjien oppilaat sijoitetaan tiettyihin kouluihin ja kantakaupungin oppilaiden sijoitus tehdään kriteeriperusteisesti. Yhtenäiskouluissa koulua käyvät jatkavat automaattisesti nykyisessä koulussa.

KAUPUNKI OSOITTA LÄHIKOULUPAIKAN

Lähikoulupaikan osoittaa kaupunki. Lähikoulu ei välttämättä tarkoita maantieteellisesti lähintä koulua tai opetuksen järjestämispaikkaa. Ensinnä oppilaspaiikat osoitetaan oppilaan erityistarpeet huomioiden, toiseksi huomioidaan oppimisen tuen tarve ja kolmanneksi oppilaat sijoitetaan alueellisesti lähikouluihin opetusryhmien maksimikoko huomioiden.

Lähikouluksi pyritään ensisijaisesti osoittamaan koulu, johon ei tule järjestää koulukuljetusta. Jos koulukuljetus kuitenkin tarvitaan, pyritään lähikouluksi osoittamaan koulu, johon koulukuljetus voidaan hoitaa julkista liikennettä käyttämällä.

Pitäjissä, joissa julkista liikennettä on vähemmän, koulukuljetukset on kilpailutettu.

UUDET KOULUTILAT HOUKUTTELEVAT

Kaupungin ehdottaman lähikoulun sijasta huoltaja voi toivoa suunnitellusta poikkeavaa lähikoulua. Toiveet voidaan huomioida, jos kyseisessä koulussa on tilaa.

Toissijaiset koulupaikkahakemukset käsitellään vasta kun lähikoulu on osoitettu kaikille ikäluokan oppilaille. Toissijaiseen kouluun hakeutuneilla ei ole oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen.

– Uudet koulut ovat vetoimaisia. Esimerkiksi Kaurialan koulun valmistuttua, sinne tuli hakemuksia ympäri kaupunkia. Toiveita oli enemmän kuin mitä kouluun pystyttiin ottamaan, kertoo Kolmonen.

Toissijaiseen kouluun hakeutumisen kri-

teereitä ovat mm. painavat oppilashuollolliset tai terveydelliset perusteet, sisarusten koulunkäynti samassa koulussa samanaikaisesti ja koulun oppilasmäärän ja ryhmäkokojen rajat.

KOULUKULJETETTAVIA NOIN 1100

Oppilaalle järjestetään maksuton koulukuljetus silloin, kun matka lähikouluun on yli 5 km. Koulumatkan pituus lasketaan lyhyintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kotiportilta koulun portille. Esikoululaiselle tai 1.–2.-luokkalaaiselle järjestetään koulukuljetus, jos matka on pidempi kuin 3 kilometriä.

Koulukuljetuspäätökset 1. luokkalaisten ja 7. luokalle siirtyvien osalta tehdään opetuspalvelujen hallinnossa automaattisesti, ilman eri hakemusta huoltajilta.

ERITYISOPETUS PÄÄSÄÄNTÖISESTI PIENRYHMISSÄ

Erityistä tukea tarvitsevia oppilaita on Hämeenlinnassa kaikilla luokka-asteilla yhteensä vaihtelevasti noin 650 ja erityisopetusryhmiä 55–60. Erityisen tuen ryhmäkoot ovat pieniä, ryhmässä on joko 6, 8 tai 10 oppilasta.

Pienryhmiä ei ole kaikissa kouluissa, mutta oppilaan tuen tarpeen mukaisesti hänelle osoitetaan sopivin koulu ja opetusryhmä.

Hauhon-Lammin seudulla on omat erityisen tuen ryhmät mutta esim. Rengosta erityisen tuen piirissä olevat oppilaat kuljetaan kantakaupunkiin.

Kaikki erityisen tuen oppilaat eivät ole pienryhmissä vaan isommassa opetusryhmässä, ja kouluilla on opetuksen tukena mm. laaja-alaisia erityisopettajia ja kouluhjaajia.

Opetuspalveluiden asiantuntija **Eveliina Honkajuuri-Salokannas** kertoo, että Hä-

meenlinnassa on hyvä erityisopetuksen resurssi. Hämeenlinnassa on osaava koulujen henkilöstö, joka huomioi oppilaan tuen tarpeen. Lisäksi oppimisen tukea järjestetään erilaisissa pienryhmissä ja lisäksi meillä järjestetään kuntouttavaa opetusta niin ala- kuin yläkoululaisille.

– Erityisen tuen tarve on vuosittain hienosti kasvanut. Erityisen tuen oppilaita on nyt noin 11 % kun neljä vuotta sitten heidän osuutensa oli noin 9 %, jatkaa Salokannas.

Oma Hämeen hyvinvointialueella on ala- ja yläkoululaisille myös sairaalakoulu, jossa on luokka molemmille luokka-asteille. Sairaalakoulussa on rajallisesti paikkoja.

OPPILASMÄÄRÄT KASVUSSA VALMISTAVASSA OPETUKSESSA

Perusopetuksen valmistava opetus on tarkoitettu oppilaille, jotka ovat muuttaneet juuri Suomeen. Valmistavassa opetuksessa annetaan valmiuksia perusopetukseen ja opitaan suomen kieltä. Valmistava opetus kestää noin vuoden, jonka jälkeen oppilas siirtyy perusopetuksen ryhmään.

Hämeenlinnassa valmistavan opetuksen oppilasmäärät ovat selvässä kasvussa. Vielä kaksi vuotta sitten Hämeenlinnassa oli kolme valmistavan opetuksen ryhmää, ja nyt ryhmiä on 12. Oppilaita näissä ryhmissä on nyt yhteensä 123.

OPPILASPAIKKAHAKEMUS

hameenlinna.inschool.fi

www.hameenlinna.fi/oppilaspaiikka

Kysymykset ja tiedustelut
perusopetus@hameenlinna.fi

PIENIÄ HETKIÄ PITKIN PÄIVÄÄ

teksti Kaisa Paavilainen

kuva Miika Kangasniemi

Iittalan yhtenäiskoulun kouluohjaaja **Heli Haapalahdelle** liikkuminen on elämäntapa. Haapalahti on lähihoitaja, joka on kolme vuotta tehnyt töitä kouluohjaajana.

– Tykkään todella paljon työstäni ja oppilaistani. Olen erityisluokassa ja koemme täällä onnistumisia joka päivä. Olin aiemmin ikäihmisten hoivassa, mutta lapset ja nuoret ovat enemmän minun alaani, kertoo Haapalahti.

Haapalahti on koulutukseltaan lähihoitaja ja kokee, että juuri tästä koulutuksesta on hänelle ollut paljon hyötyä erityisluokassa ohjaajana.

– Työpäiväni ovat lasten tukemista luokassa, niin fyysisesti kuin henkisesti, ja saamme pieniä onnistumisia joka päivä.

ALKUYÖN UNISTA NIPISTETÄÄN TOISINAAN OPINTOIHIIN

Haapalahti on aktiivinen ja katsoo elämää positiivisesti eteenpäin. Hänellä on puoliso, kaksi alle kouluikäistä lasta, koira ja työn lisäksi Haapalahti myös valmentaa nuoria joka viikko torstaiaamuisin Koulutuskeskus Tavastian Urheiluakatemiassa.

Urheiluakatemiatoiminta on Suomen Olympiakomitean huippu-urheiluyksikön johtamaa valtakunnallista urheiluakatemiohjelmia, jolla pyritään tukemaan urheilijoiden kaksoisuraa eli urheilun ja koulun laadukasta yhdistämistä yläkouluista korkeakouluihin.

– Torstaiaamun treeneissä kokoonnumme Iittalan hallilla klo 7.45 ja oppilaita

osallistuu 15-20 ennen koulutuntien alkua. Teemme monipuolista liikuntaa muun muassa kehitämme liikkuvuutta, voimaa ja reaktiokykyä. Porukkamme on tosi motivoitunut ja heitä on mukavaa auttaa treenaamaan, Haapalahti sanoo.

LIKKUMINEN MONIPUOLISESTI ON LUONTAISTA

– Olen pelannut vuosia sählyä ja koira vaatii tietysti säännölliset lenkityksensä. Välillä toki on arjen aikatauluissa haasteita, kun olen lisäksi aloittanut viime syksynä liikuntaneuvojan opinnot Vierumäellä. Mutta aina olen tehneet saanut ajoissa tehtyä ja perhe-elämän pidettyä tasapainossa. Joskus vähän yöunista olen nipistänyt, naurahtaa Haapalahti.

Liikuntaneuvojan opinnot ovat osa kaupungin henkilöstön tukemisen ohjelmaa. Viime syksystä lähtien koulutuksessa on ollut mukana 16 innokasta työntekijää Hämeenlinnan opetuksen ja varhaiskasvatuksen puolelta, jotka tekevät tutkintoa oman työnsä ohella.

Haapalahti kokee, että opiskelu tukee käytännön työtä, kun se on hyvin käytännönläheistä ja tehtävät voi tehdä oppilaiden kanssa.

– Teen tehtäviä koulupäivän mittaan lyhyissä pätkissä. Liikuntahetki voi olla vaikka kymmenminuuttinen tuokio, jossa opetamme vuorohyppelyä tai heittelemme palloa. Tärkeintä on, että kukin oppilas liikkuu ja teemme kaiken rennosti ja hyvällä mielellä, ei pingottaen, kuvailee Haapalahti.

Heli Haapalahti nauttii työstään kouluohjaajana lasten parissa ja sovittaa työn lomaan myös Urheiluakatemiassa valmennusta ja liikuntaneuvojan opintoja. Silti hymy on herkässä ja hommat hoituvat, vaikka kiirettä välillä pitää kahden pienen lapsen äitinä.



VOI HYVIN JA HARRASTA MONIPUOLISESTI KOULUPÄIVIEN YHTEYDESSÄ

teksti Niina Heikkilä

LIKKUVA KOULU

Liikkuva koulu –toimintaa toteutetaan jokaisessa Hämeenlinnan peruskoulussa. Toiminnalla pyritään siihen, että oppilaat liikkuvat terveystensä ja hyvinvointinsa kannalta riittävästi koulupäivän aikana.

Erlaisilla toimintatavoilla edistetään lisäksi oppimista, kouluviihtyvyyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä parannetaan koulujen työrauhaa. Liikunnallista toimintakulttuuria ja toimintatapoja kehitetään yhdessä oppilaiden ja koulujen henkilökunnan kanssa. Jokainen koulu toteuttaa Liikkuva koulu -toiminnan omalla tavallaan. Liikkuva koulu -toiminnan ympärille on rakentunut monipuolisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteitä, kuten henkilöstön koulutusta ja oppilaiden tapahtuma- ja kilpailutoimintaa.

LASTEN LIIKUNNAN EDISTÄJÄ

Lasten liikunnan edistäjä -koulutus käynnistyi syksyllä 2023 yhteistyössä Suomen Urheiluopiston kanssa. Mukana on 16 innokasta työntekijää. Koulutuksen tavoitteena on nähdä lasten liikkuminen uudella tavalla, eri näkökulmista ja opiskelijat pääsevät kehittämään omaa toimintaympäristöään opintojen aikana.

HARRASTUS IHAN LÄHELLÄ

Harrastamisen Suomen mallia toteutetaan Hämeenlinnassa nimellä Harrastus ihan lähellä (HIL). Harrastukset järjestetään koulupäivää ennen tai jälkeen koulun tiloissa tai koulujen läheisyydessä. Yksi harrastuskerta kestää noin 60 minuuttia ja toiminta on tarkoitettu kaikille perusopetuksen oppilaille. Harrastuslukujärjestys

kootaan lukuvuosittain koululaisten toiveita kuulemalla. Toiminta on osallistujille maksutonta.

URHEILUAKATEMIA TAVASTIA

Urheiluakatemia Tavastiaan kuuluvat tällä hetkellä kaikki Hämeenlinnan yläkoulut "liikuntalähikouluina". Yläkoulujen Urheiluakatemiatoiminta on tarkoitettu kaikilla tavoitteellisesti urheilua harrastaville oppilaille. Toimintaan osallistuvien oppilaiden osallistuminen aamuvalmennukseen on mahdollistettu siten, että samaan aikaan ei yläkouluissa muuta opetusta ole. Urheiluakatemia Tavastian paikallisesta ja alueellisesta koordinoinnista vastaa Koulutuskuntayhtymä Tavastia.

NUORISOPASSI

Nuorisopassi ja Fredo app ovat mobiiliselvityksiä, jonka kautta alueen nuoria kannustetaan viettämään aktiivista vapaa-aikaa. Sovellusten avulla nuorille tuodaan heille mieleisellä tavalla tietoa alueen vapaa-ajan mahdollisuuksista, tarjotaan harrastuskokeiluja sekä tuetaan vapaa-ajan aktiivisuutta.

Tarjotut edut voivat olla veloitusettomia tai alennuksia. Nuorisopassin ja Fredo app:n kautta viestitään myös esimerkiksi alueen tapahtumista, harrastuksista ja muusta vapaa-aikaan liittyvästä. Nuorisopassi on käytettävissä 5. luokkalaisista lähtien aina 29-vuotiaisiin saakka ja sovellus on käyttäjälle maksuton.

Lue lisää:

www.hameenlinna.fi/harrasta

ÄMYROCK SOI ENSI KESÄNÄ

teksti **Tanja Mäki-Kulmala**

kuva **Kalle Nieminen,**

www.kalleemeli.fi

Hämeenlinnan legendaarinen Ämyrock herää henkiin muutaman vuoden hiljaiselon jälkeen uuden tekijäjoukon voimin. Suomen vanhimman ilmaisfestivaalin 50-vuotisjuhla vietetään Kaupunginpuistossa lauantaan 8.6.2024.

Edellisen kerran Ämyrock järjestettiin vuonna 2019. Sen jälkeen on ehtinyt vetä virtaamaan Vanajavedessä ilman Ämyä – pandemia lamaanutti koko tapahtuma-alan maailmanlaajuisesti vuosiksi, samoihin aikoihin Ämy aiempi aktiiviporukka hajaantui ympäri Suomea eikä resursseja vapaaehtoisvoimin toteutettavan festivaalin järjestämiseen tahtonut löytyä.

– Olimme veljeni kanssa puhuneet usein Ämyä kohtalosta ja arvailleet yhdistyksen tilannetta. Ämyhän on käytännössä pala kaupungin sielua, joten perinteikkään tapahtuman nuupahtaminen harmitti. Lopulta vaadittiin hieman keskinäistä yllytyshulluutta, jonka voimalla ryhdyimme konkreettisesti tavoittelemaan vanhoja aktiiveja festarin herättelyn toivossa. Yksi asia johti toiseen ja yhtäkkiä olimmekin jo täyttä häkää käynnistelemässä toimintaa uudelleen lähes nollasta, kertoo Ämy ry:n

tuore puheenjohtaja **Heidi Vehmas.**

Juhlavuoden Ämyrockia onkin nyt tekevässä innostunut ja osaava aktiiviporukka, josta löytyy osaamista aina graafisesta suunnittelusta viestinnän kautta taloushallintoon ja rumputekniikkaan.

Ämyrock on tyypillisesti toiminut monille hämeenlinnalaisbändeille ja esiintyjille astinlautana kohti isompia yleisöjä. Tätä paikallisuuden perinnettä halutaan kunniottaa myös juhluvuoden Ämyrockissa. Artistihaku on parhaillaan käynnissä ja hakemuksia on tullut jo kymmeniä.

– Artistit julkaistaan kevään aikana, varsinkin lupaavalta vaikuttaa, Vehmas myhäilee salaperäisenä.

ÄMYROCK ON ISO OSA HÄMEENLINNAN KULTTUURIPERIMÄÄ

Ämyrock on ollut merkittävä osa hämeenlinnalaisesta kaupunkikulttuurista jo vuodesta 1974 lähtien ja keskeinen merkkipaalu kesälle, ystäville ja yhteisöllisyydelle monien sukupolvien ajan. Tapahtuma syntyi ruohonjuuritason kapinana kotikaupunkinsa harmautta vastaan ja on vuosikymmenien saatossa lunastanut paikkansa ihmisten – Hämeenlinnassa ja sen ulkopuolella – sydämissä sekä vakiinnuttanut asemansa Suomen kesäfestareiden joukossa.

Vaihtoehtohenkisyys ja tietynlainen ”vastavirtaan uimisen” asenne on aina ollut määrittävä osa Ämyrockia ja Ämy ry:n toimintaa.

– Ämyrockin kantavia arvoja ovat kestävä kehitys, yhteisöllisyys ja avoimuus. Näiden peruseriaatteiden puitteissa Ämyrock on vapaa uudistumaan muun kaupunkikulttuurin ja maailman mukana. Se on tuleville ämysukupolville loistava tilaisuus järjestää omannäköistään ja -kuuloistaan, kaikille avointa kaupunkifestivaalia. Toivonkin, että Ämy ry löytäisi mukaan toimintaansa kaiken ikäisiä, musiikista, tapahtumista ja yhdessä tekemisestä syttyviä ihmisiä, jotka haluavat osaltaan vaikuttaa siihen, millainen tapahtuma Ämyrock on tulevaisuudessa, Vehmas pohtii.

Ämyrock on aina ollut yleisölleen ilmainen ja sellaisena se halutaan säilyttää myös jatkossa. Festareita ei kuitenkaan rakenneta ilman rahaa ja yhteistyökumppaneita. Auttavaa kädenojennusta toivotaankin nyt hämeenlinnalaisilta ja kaikilta heiltä, jotka haluavat mahdollistaa Ämyrockin olemassaolon tulevaisuudessakin.

– Ämy ry:n kannatusjäseneksi on liittynyt jo kiitettävä määrä ihmisiä ja uudet jäsenet ovat jatkossakin tervetulleita. Helmi-kuussa käynnistyy mesenaattikampanja Ämyrockin rahoituksen varmistamiseksi. Haemme mukaan myös yritysponsorsoreita: tässä olisi hämeenlinnalaisille yrityksille hieno mahdollisuus osallistua konkreettiseen elinvoimatyöhön paikallisen kulttuurin edistämiseksi ja rikastuttamiseksi.

Ämyrock kerää lauantaan 8.6. Kaupunginpuistoon arviolta n. 3000-4000 henkilöä ja festarit jatkoklubeineen ja oheisohjelmineen elävöittää Hämeenlinnan kesäviikonloppua taatusti tervetulleella tavalla!

Lue lisää: www.amyrock.fi



MUISTATKO MILTÄ HÄMEENLINNAN NÄYTTI ENNEN?

teksti **Anna-Kaisa Ek** kuvat **Hämeenlinnan kaupunginmuseo**

Hämeenlinnan kaupunkikeskustan ilme on muuttunut rajusti viimeisen sadan vuoden aikana ja kiivainta muutos oli 1900-luvun puolivälissä. Hämeenlinnan kaupunginmuseon näyttely *Muuttuva kaupunki* kuvissa esittelee kaupunkikuvan muutosta ja herättää muistelemaan, millainen maisema oli 20, 50 tai 100 vuotta sitten.

Kirkon tornista otetuista ”ilmakuvista” voi nähdä kuinka Hämeenlinnan keskusta oli pääasiassa matalaa tiivistä puutaloaluetta. Ainoastaan kauppatorin ympärillä nousivat Hämeen hallinnollisesta keskuksesta muistuttavat mahtavat kiviset rakennukset. Ydinkeskustan ympärillä oli teollisuutta. Vanajaveden rantaa reunustivat tehtaat. Täällä tehtiin kenkiä, kankaita ja autoja. Lisäksi oli panimoita ja kirjapaino. Vanajaveden ranta nousi melkein Palokunnan kadulle ja Viipurintien silta oli puuta. Muistatko?

Jos et muista, niin nyt on hyvä aika tulla katsomaan ja ihmettelemään kuinka no-

peasti ja kuinka paljon kaupunkimme on muuttunut. Rakennuskanta heijastelee kaupungin asemaa maankunnan keskuksena ja teollisuuden murrosta. Mitä tuotteita meillä valmistetaan tänä päivänä? Millaisia toimintoja kaupungissa tarvitaan nykyään?

Toisaalta näyttelysämme nostetaan esille kaupunkilaisia. **Enok Rytkösen** valokuvissa kaupunkilaiset toimivat ja rakentavat kaupunkia omaksi asuintilakseen. Hämeenlinnan kaupunginmuseon valokuvakokoelman kuvat tuovat hyvin esiin kaupunkilaisten arjen muutoksen.

Muuttuva kaupunki kuvissa -näyttely laajenee uusin kuvin koko Museo Skogsterin Soppeen 20.2.2024.



Kuva 1930-luvulta. Kuva Hämeenlinnan kaupunginmuseon kuvakokoelma E. Rytkösen.

MUUTTUVA KAUPUNKI KUVISSA

20.2.–28.4.2024
Museo Skogster 1. kerros
Raatihuoneenkatu 8,
13100 Hämeenlinna
 Puh. 03 621 2979,
museoskogster@hameenlinna.fi
 Avoinna: ti, to-su 11-17 ja ke 11-18
 Pääsymaksut: 10 / 7 / 0 €

Museo Skogsterin yläkerran näyttelytilassa Heljä Liukko-Sundström – Kotiemme keramiikkataiteilija on avoinna 29.9.2024 saakka.



Kuva otettu kirkon tornista itään kohti Keinusaarta. Kuvan etualalla Hämeenlinnan pappila. Kuva otettu noin 1910-luvulla. Hämeenlinnan kaupunginmuseon kuvakokoelma.

HUOLTA UUSIEN NIKOTIINITUOTTEIDEN RANTAUTUMISESTA HÄMEENLINNAAN

teksti **Pinja Rulja**
kuvat **Miika Kangasniemi**

Vuoden 2023 kouluterveyskyselystä nousi erityisesti huolta nuorten nikotiinipussien ja lasten ja nuorten sähkö tupakan eli vapen käytöstä.

Nikotiinipussit ovat nuuskan lailla käytettäviä nikotiinia sisältäviä pusseja, joissa ei ole tupakkaa, ja se on tällä hetkellä toiseksi yleisin säännöllisesti käytetty päihde hämeenlinnaisten yläkouluikäisten keskuudessa.

KAMPANJOIMME VAPEN KÄYTÖN VAAROISTA

Yleisin päihde yläkoululaisten keskuudessa on vape. Vape-kokeiluja on ollut myös alakouluikäisillä lapsilla ja ilmiöön tartutaankin keväällä tulevalla vapen vastaisella kampanjalla, joka toteutetaan yhteistyössä Hämeenlinnan kaupungin, Janakkalan, Hattulan, Oma Hämeen ja eri yhdistysten kanssa.

Kampanjan tarkoituksena on lisätä tietoa, sekä vaikuttaa asenteisiin. Kampanjointia kohdistetaan lapsiin ja nuoriin alakouluikäisille toiselle asteelle ja se näkyy myös somessa ja katukuvassa.

– Lasten ja nuorten runsaat vape-kokeilut ovat herättäneet huolta lasten vanhem-

missa ja viranomaisissa. Vapen vastainen kampanja on yksi konkreettinen askel kohti sitä, että vapen käyttäjämäärät saataisiin laskuun, kommentoi Hämeenlinnan kaupungin liikunta- ja hyvinvointipäällikkö **Jari Pekuri**.

EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ ON KAUPUNGIN TOIMINTAA

Ehkäisevä päihdetyö on laaja-alaista ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Sen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihdeiden käyttöä ja käytön aiheuttamia haittoja päihdeiden käyttäjille, heidän läheisilleen sekä yhteiskunnalle.

Kesästä 2023 alkaen Hämeenlinnan seudulla ehkäisevän päihdetyön koordinaativastuu siirtyi A-klinikalta kunnille ja sen myötä Hämeenlinnaan palkattiin hyvinvointikoordinaattori, jonka työnkuvaan ehkäisevän päihdetyön koordinaatio kuuluu.

Hämeenlinnassa ehkäisevää päihdetyötä toteutetaan muun muassa kouluilla, nuorisotoimissa ja yhdistysten toiminnassa.

Työn tavoitteena on jatkaa A-klinikan tekemää koordinaa-

tiotyötä ja vahvistaa toimintaa Hämeenlinnan lisäksi myös seudullisesti. Yhteistyö naapurikuntien ja hyvinvointialueen kanssa on tiivistä.



TYÖLLISTÄ NUORI KESÄTYÖSETELILLÄ

teksti **Sara Rantanen** kuva **Miika Kangasniemi**

Kesätyöseteli on kaupungin työllisyyspalveluiden myöntämä rahallinen tuki työnantajalle, joka palkkaa 15–24-vuotiaan nuoren kesätöihin. Kesätyösetelit ovat olleet suuressa suosiossa jo monta vuotta. Yleensä kaikki setelit ovat tulleet jaetuksi ja halukkaita olisi ollut vielä lisääkin.

– Kesätyöseteli on win-win -tilanne sekä nuorelle että työnantajalle, koska nuori saa kokemusta työelämästä ja tuki alentaa työnantajien kynnystä palkata kesätyöntekijä. Kesätyö on myös yksi keskeisimmistä keinoista kiinnittää nuoret Hämeenlinnaan, kertoo työllisyysjohtaja **Mira Sillanpää** Hämeenlinnan kaupungilta.

SETELI JAOSSA 2000–2009 SYNTYNEILLE NUORILLE

Tänä vuonna kaupunki tuplasi seteleiden määrän ja muutti työnantajalle maksettavan tuen määrää kahteen vaihtoehtoon. Nyt riittää, että nuori on iältään 15–24-vuotias eli syntynyt vuosina 2000–2009 ja on hämeenlinnalainen.

Työnantaja voi sijaita missä päin Suomea tahansa, kunhan työnantajalla on y-tunnus. Seteliä käyttävien nuorten määrää työnantaja kohden ei rajata, mutta toivomme, että mahdollisimman moni eri työnantaja työllistäisi nuoria. Tuen määrä, työsuhteen kesto ja maksettavan palkan suuruus:

- työllistä nuori vähintään kahdeksi viikoksi, kuitenkin alle neljäksi viikoksi ja

maksa palkkaa vähintään 400 €, niin saat 200 euron tuen ja

- työllistä nuori vähintään neljäksi viikoksi ja maksa palkkaa vähintään 800 € niin saat 400 euron tuen.

Nuorelle maksetun palkan tulee olla käteen jäävä palkka eli kaikkien vähennyksien jälkeen jäljelle jäävä palkka. Tuen määrät eivät ole yhdistettävissä, vaikka työsuhde kestäisi kuusi viikkoa tai enemmän.

Hämeenlinnan kaupunki ei määrittele työsuhteeseen liittyviä tietoja, kuten palkkaa tai työaikaa vaan työnantaja noudattaa näissä asioissa oman alansa työehtosopimusta.

HAE SETELI SÄHKÖISESTI

– Kesätyösetelin nimi juontaa prosessista, jossa jaettiin fyysinen seteli nuorelle esitettäväksi työnantajalle. Olemme kuitenkin saaneet palautetta prosessin sähköistämisestä ja näin myös teimme eli koko prosessi on nykyään sähköinen, kertoo Sillanpää. Nuori etsii itse kesätyöpaikan ja täyttää netissä olevan lomakkeen kesätyösetelissä yhdessä työnantajan kanssa. Työllisyyspalvelut kuittaavat setelin myönnettyksi tai hylätyksi sähköpostilla työnantajalle sekä nuorelle.

Työsuhteen päätyttyä tai ehtojen täytyttyä työnantaja hakee tuen määrän sähköisellä lomakkeella palkkalaskelman kera.

KESÄTYÖPAIKAT KOKOAVA VERKKOSIVU HELPOTTAU SEKÄ NUORTA ETTÄ TYÖNANTAJAA

Kaupunki kerää palautetta kesätyöseteleitä käyttäneiltä nuorilta ja työnantajilta.

– Haluamme tehdä prosessista mahdollisimman sujuvan kaikkien kannalta, sanoo Sillanpää.

Viime vuoden kyselyssä toiveena oli verkkosivusto, jossa näkyisi kootusti kesätyöpaikkoja. Kaupunki loi palautteen perusteella sivuston Hämeenlinnan kaupungin sivuille ikäjakamalla alle ja yli 18-vuotiaiden kesätyöpaikat, jonne kuka tahansa työnantaja saa ilmoittaa avoimia kesätyöpaikkojaan.

– Kesätyön kautta nuoret pääsevät kiinni työelämään, sillä parhaimmillaan se antaa tärkeitä onnistumisen kokemuksia. Työnantajille nuoren palkkaaminen on sijoitus tulevaisuuteen, oman yrityksen houkuttavuuden kasvattamista tulevaisuuden tekijöiden silmissä, kuvailee Sillanpää.

TYÖNANTAJA:

- Ilmoita kesätyöpaikka:
[www.hameenlinna.fi/
ilmoitakesatyopaikasta](http://www.hameenlinna.fi/ilmoitakesatyopaikasta)

NUORI

- Selaa kesätöitä: www.hameenlinna.fi/kesatyopaikat



PALVELEMME SINUA - IHAN LÄHELLÄ!

Olemme koonneet sinulle tärkeimmät yhteystietomme. Ajantasaiset yhteystiedot löydät myös verkkosivuiltamme www.hameenlinna.fi/asiointi

KAUPUNGINTALO WETTERIN PALVELUPISTEET

Hämeenlinnan kaupunkineuvonta ja joukkoliikenteen asiakaspalvelu

03 621 3370

Wetterhoffinkatu 2

palvelupiste@hameenlinna.fi

joukkoliikenne@hameenlinna.fi

Maahanmuuttoinfo

Immigration info

03 621 2557

Wetterhoffinkatu 2

maahanmuuttoinfo@hameenlinna.fi

www.myintegration.fi

Pysäköinninvalvonnan asiakaspalvelu

03 621 2568

Wetterhoffinkatu 2

pysakoinninvalvonta@hameenlinna.fi

Avoinna ma-pe klo 10–12

Työllisyyspalvelujen Loikka-hankkeen pop-up -piste

Wetterhoffinkatu 2

Palvelemme kasvokkain ma ja to klo

10–12 ja 13–15

Kela digituen asiointipiste

Wetterhoffinkatu 2

Palvelemme kasvokkain to klo 13–15.30

Kaupunkirakenteen asiakaspalvelu

03 621 2310

Wetterhoffinkatu 2

mypalvelupiste@hameenlinna.fi

LAPSET JA NUORET

Perusopetuksen ohjaus ja neuvonta

03 621 4145

perusopetus@hameenlinna.fi

Palvelemme puhelimitse ti ja to klo 10–12

Esi- ja perusopetuksen

koulukuljetukset

koulukuljetukset@hameenlinna.fi

Varhaiskasvatuksen ohjaus ja

neuvonta

03 621 4880

varhaiskasvatus@hameenlinna.fi

Palvelemme puhelimitse ti klo 10–12, to

klo 12–14

Nuorisopalvelut

Nuorisotyöntekijöiden yhteystiedot löydät

osoitteesta hameenlinna.fi/nuoret

Kulttuurikeskus Arx

Viipurintie 4

arx@hameenlinna.fi

Galleria ARX avoinna ti-to klo 15–18, la

klo 10–14

VESI- JA JÄTEHUOLTO

Hämeenlinnan Seudun veden asiakaspalvelu

03 621 2279

Laatuviat 03 621 2225

Vesijohtoviat 03 621 3717

Viemäri viat 03 621 3720

Vesilaskutus 03 621 3772

Jätelautakunnan asiakaspalvelu

03 621 4197

jatelautakunta@hameenlinna.fi

KIRJASTO-PALVELUPISTEET

Hämeenlinnan pääkirjaston asiakaspalvelu

03 621 2612

Lukiokatu 2

Hauhon kirjasto-palvelupiste

03 621 3615

Punnanmäentie 18

Kalvolan kirjasto-palvelupiste

03 621 3634

Sauvalanaukio 4

Lammin kirjasto-palvelupiste

03 621 3641

Linjatie 12

Rengon kirjasto-palvelupiste

03 621 3639

Rengonraitti 7

Tuuloksen kirjasto-palvelupiste

03 621 3645

Pannujärventie 10

Nummen kirjasto

03 621 3468

Kylätie 24

IKÄÄNTYNEET

Vapaaehtoiskeskus Pysäkki

050 514 0366

Kirjastokatu 1

Ikääntyvien asumisneuvoja

040 662 6610

puhelinaika keskiviikkoisin klo 9–11

ikaantuvien.asumisneuvonta@

hameenlinna.fi

UIMAHALLIT

Hämeenlinnan uimahalli

03 621 2428

Uimarinkatu 14

Lammin uimahalli

040 455 7045

Lamminraitti 37